

Videós tanórák elemzése

Gönye Zsuzsanna

2023.08.29.

A tanítás komplex folyamata

1. Tervezés és felkészülés

- Tartalmi és pedagógiai ismeretek
- A tanulók ismerete
- Oktatási eredmények meghatározása
- Erőforrások ismerete
- Koherens oktatás tervezése
- A tanulók értékelésének megtervezése

3. Megvalósítás

- Kommunikáció a diákokkal
- Kérdezési és vitatechnikák alkalmazása
- A tanulók bevonása a tanulásba
- Az értékelés használata az oktatásban
- Rugalmas változtatás képessége
- Reakciók az adott szituációban

2. Tantermi környezet

- Támogató és elfogadó környezet megteremtése
- A tanulási kultúra megteremtése
- Az osztálytermi folyamatok irányítása
- A tanulók viselkedésének irányítása
- A fizikai tér használata

4. Szakmai felelősség

- Reflektálás a tanításra
- Pontos nyilvántartások vezetése
- Családokkal való kapcsolattartás
- Szakmai közösségben való részvétel
- Szakmai fejlődés
- Hivatástudat

Tanári hatékonyság értékelése

Céljai:

- Minősbiztosítás
- A szakmai fejlődés elősegítése

A tanítás nagyon komplex munka, cél a folyamatos fejlődés/fejlesztés

Megítélésének módjai:

- Tanári gyakorlatok: mit csinálnak a tanárok, mennyire jól végzik a tanítás munkáját
- Eredmények: mit érnek el a tanárok, jellemzően mennyire jól tanulnak a diákjaik.

A tanári hatékonyság fejlesztése

Ha elő akarjuk segíteni a tanulást, akkor be kell vonni a hallgatót/tanárt. A megfigyelési folyamatban is aktívan kell résztvennie.

Tanulmány:

Can Video Technology Improve Teacher Evaluations? An Experimental Study

Thomas J. Kane, David Blazar, Hunter Gehlbach, Miriam Greenberg, David M. Quinn, Daniel Thal

Education Finance and Policy (2020) 15 (3): 397–427.

https://doi.org/10.1162/edfp_a_00289

Óraelemzések: önreflexió

Az elemzés, reflektálás során alapvetően három kérdésre keresi a választ a tanárjelölt:

- a) Mit terveztem?
- b) Mi valósult meg?
- c) Mi okozta, mivel magyarázható, miért?

A tanárjelölt reflexió és tanulási folyamata

1. A visszatekintés a cselekvésre fázisának kérdései:

- Mit akartam?
- Mit gondoltam?
- Hogyan éreztem?
- Mit csináltam?
- Megítélésem szerint a tanulók mit akartak, gondoltak, éreztek, csináltak?

2. A lényeges mozzanatok tudatosítása fázis kérdései:

- Milyen kapcsolat van a rám és a diákokra vonatkozó kérdésekre adott válaszok között?
- Milyen kapcsolat van aközött, hogy mit akartam, éreztem, gondoltam az órán, és hogy mit gondolok arról, hogy hogyan érdemes tanítani, hogy milyen tanár szeretnék lenni, mi az, ami fontos számomra tanárként?
- Milyen a környezetnek – az iskola egészének – a hatása?
- Mit jelent mindez számomra?
- Ezek alapján milyen problémá(ka)t érzékelek? Mi a probléma lényege?

3. Az alternatív cselekvési módok kialakítása fázis kérdései:

- Milyen alternatívákat látok?
- Melyiknek mik az előnyei, illetve a hátrányai?
- Mit kell tennem legközelebb?

4. A kipróbálás fázis kérdései (ez a fázis már egy következő óra megtartása után következhet):

- Mit akartam elérni?
- Mire akartam különös figyelmet fordítani?
- Mit akartam kipróbálni?

A tanulmány

A személyes megfigyelések helyett a tanárok által felvett videók elemzése javíthatja-e a tanári megfigyelések értékét a tanárok, az igazgatók vagy a diákok számára?

- A videó részletesebb felvételt biztosít a tanárok és az igazgatók számára, amelyet megvitathatnak;
- a tanárok számára a saját tanításukról készült videók megtekintése sokkal többet mondhat, mint a megfigyelő írásos feljegyzései;
- ha a tanárok irányíthatják a kamerát, az növeli a tanárok szerepét saját értékelésükben;
- a videó lehetővé teszi az igazgatók számára, hogy megfigyelési feladataikat a nap vagy a hét csendesebb időszakaira helyezték át;
- a videó lehetővé teszi külső megfigyelők vagy szakértők bevonását.

Eredmények

Tanárok: a megfigyelés utáni megbeszélések "támogatóbbak" voltak, és jobban meg tudtak határozni egy konkrét gyakorlatot, amelyen változtattak.

Igazgatók: szabadabb időgazdálkodást jelentett. A program jelentősen növelte a tanárok megtartását.

Diákok: nem javította a tanulók tanulmányi eredményeit és az önbevallásuk szerinti osztálytermi tapasztalatokat (egy évvel később sem).

Példák

Fókuszban egy tanári kompetencia elemzése

(Kotschy, 2011: 168–169)

A tanulás támogatása kompetenciaterület értékelése	A jelölt értékelése	Mentori értékelés	Mivel bizonyítható, támasztható alá?
A diákokat partnerként kezeltem, kikértem és meghallgattam a véleményüket.	1 2 3 4	1 2 3 4	
Lehetőséget teremtettem, hogy a tanulás és az együttműködés szabályait a diákokkal közösen egyeztessük, alkossuk meg.	1 2 3 4	1 2 3 4	
Figyeltem a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotára, s a tanulásszervezésben igyekeztem ehhez alkalmazkodni.	1 2 3 4	1 2 3 4	
Figyeltem a diákok közti társas kapcsolatokra, az együttműködés sajátosságaira, s építettem erre a tanulásszervezés során.	1 2 3 4	1 2 3 4	
A tanulásszervezés során építettem a tanulók motivációira, szükségleteire, céljaira.	1 2 3 4	1 2 3 4	
A tanulásszervezés során a tanulók előzetes tudásából, tapasztalataiból indultam ki.	1 2 3 4	1 2 3 4	
Minden diákkal szemben nyitott, pozitív elvárásokkal rendelkeztem.	1 2 3 4	1 2 3 4	
Igyekeztem változatos stratégiákat, módszereket, taneszközöket használni a tanórán.	1 2 3 4	1 2 3 4	
A diákok órai vagy órán kívüli tanulási tevékenységének támogatásához az IKT-eszközöket is felhasználtam.	Igen nem	Igen nem	
A tanulói aktivitást, megértést, gondolkodást elősegítő módszereket használtam.	Igen nem	Igen nem	
A tanulók közti megbeszéléseket, problémamegoldást, vitákat elősegítő módszereket használtam.	Igen nem	Igen nem	
A differenciálásra lehetőséget adó módszereket használtam.	Igen nem	Igen nem	
(Kódok: 1 – nem jellemző, 2 – inkább nem jellemző, esetleges, 3 – általában jellemző, 4 – többnyire jellemző)			
Sikerek			
Fejlesztendő területek			
Továbblépési lehetőségek			

Szelektív jegyzőkönyvek

Idő	Tanári tevékenység, módszerek	Tanulók tevékenysége, megnyilvánulásai	Megjegyzések

Idő- beosztás	Az óra menete (logikai struktúra, tartalmi leírás)	Didaktikai mozzanatok	Módszerek, eszközök	Megjegyzés

Kategóriarendszeres jegyzőkönyvek

A gyakorlatban jól bevált kategóriarendszeres megfigyelési technika lényege, hogy a megfigyelendő pedagógiai jelenséget egy előzetesen megalkotott csoportosítás, osztályozás szerint rögzítjük. A jelenséggel kapcsolatos információknak – a természetesen vagy mesterségesen létrehozott – a kategóriákkal beazonosíthatónak kell lennie, s csak egybe tartozhat (egymást kizárók).

A rögzítés történhet a kategóriák előfordulása, illetve időegység szerinti rendszerben.

*Motiváció és hatása, Értékelés és hatása,
Differenciálás, Tanár – tanuló interakciók*

Köszönöm a figyelmet!
